

Joona Hakalahti

ELOKUVAFANIEN TIEDONHANKINTA

Yleisten kirjastojen merkitys

Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta
Kandidaatintutkielma
Huhtikuu 2020

TIIVISTELMÄ

Joona Hakalahti: Elokuvafanien tiedonhankinta – yleisten kirjastojen merkitys
Kandidaatintutkielma
Tampereen yliopisto
Informaatiotutkimuksen ja interaktiivisen median kandidaattiohjelma
Huhtikuu 2020

Tässä tutkielmassa tarkastellaan elokuvafanien tiedonhankintaa, tarkoittaen pääasiassa heille tärkeimpiä tiedonhankintakanavia ja syitä näiden kanavien käyttöön. Myös elokuvafanien elokuvien katsomis- ja hankintatapoja on eritelty. Sen lisäksi erityisesti yleisten kirjastojen merkitys ja rooli elokuvafanien harrastuksessa on otettu lähempään tarkasteluun.

Aihetta lähestyttiin etsimällä siihen liittyvää teoreettista kirjallisuutta ja aiempia tutkimuksia. Tämän lisäksi pääasiallisena tutkimusmenetelmänä toimi verkkopohjainen kyselylomake, joka jaettiin Hikiset Leffanörtit -nimiseen Facebook-ryhmään. Elokuvafanin määritelmää sovellettiin ryhmän jäseniin. Vastaukset kerättiin maaliskuussa 2020 ja niitä kertyi yhteensä 55 kappaletta. Tutkimusaineisto vietiin SPSS-tilasto-ohjelmaan, jossa aineisto analysoitiin käyttäen pääasiassa erilaisia jakaumia, keskiarvoja ja ristiintaulukointia.

Keskeisiksi tuloksiksi saatiin, että elokuvafanit käyttävät harrastuksessaan tiedonhankintakanavinaan enimmäkseen internetin kanavia. Etenkin sosiaalinen media ja elokuvasivustot nousivat käyttömäärissään muiden kanavien edelle ja niiden kautta tyydytettiin liki kaikki elokuvaan liittyvät tiedontarpeet. Kirjastoja käytti suurin osa vastaajista, mutta käyttö oli pääasiallisesti epäsäännöllistä. Kirjastonkäytön pääsyyt olivat elokuvaan liittyvän tiedon syventäminen sekä elokuvien etsintä. Tärkeimmiksi elokuvien hankintakanaviksi nousivat suoratoistopalvelut sekä elokuvien fyysinen ostaminen eri kanavia käyttäen. Myös kirjastot olivat viidesosalle vastaajista tärkeä elokuvien hankintakanava. Elokuvafanit käyttivät kirjastoja kuitenkin pääasiallisesti elokuvakirjallisuuden lainaamiseen sekä elokuvalehtien lukemiseen, ja sitten vasta elokuvien lainaamiseen.

Kirjastojen käyttäjille elokuvavalikoimat ovat merkityksellisiä. Elokuvafanien tärkeimmät syyt hankkia elokuvat kirjastosta olivat valikoiman koostumus ja palvelun maksuttomuus. Etenkin vaihtoehtoisten ja harvinaisten elokuvien tarjontaa kiiteltiin ja niitä toivottiin lisää. Kirjastojen huonoimmiksi puoliksi taas nousi aineiston keho kunto sekä liian rajoittunut valikoima. Kirjastot voisivatkin panostaa harvinaisempien vaihtoehtoisten ja klassikkoelokuvien tarjontaan sekä valvoa tarkemmin videoaineiston kuntoa. Tämän lisäksi, koska elokuvafanit eivät käytä kirjastoja elokuvasuosittelusten saamiseen, voitaisiin kirjastoissa järjestää kirjavinkkausten kaltaisia elokuvavinkkauksia.

Avainsanat: elokuvafani, elokuva, elokuvien hankintakanavat, tiedonhankinta, tiedonhankintakanava, yleinen kirjasto

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck –ohjelmalla.

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	4
2. Kirjallisuuskatsaus	5
2.1. Keskeiset käsitteet.....	5
2.1.1. Elokuva ja elokuvafani.....	5
2.1.2. Elokvien hankintakanavat	6
2.1.3. Tiedonhankinta ja tiedonhankintakanava	7
2.2. Aiempi tutkimus	8
3. Tutkimusasetelma.....	10
3.1. Tutkimuskysymykset	10
3.2 Tutkimusmenetelmä.....	10
3.3. Kyselyn suunnittelu ja aineiston keruu	11
4. Tutkimuksen tulokset.....	13
4.1. Taustatiedot.....	13
4.2. Elokvaharrastuksen luonne ja tärkeimmät tiedonhankintakanavat.....	13
4.3. Elokvafanien kirjastonkäyttö	16
4.3.1. Avoimet kysymykset	19
5. Johtopäätökset ja pohdintaa	20
5.1. Yhteenveto ja tulosten tulkinta	20
5.2. Tutkimuksen rajoitukset ja jatkotutkimusaiheet	23
Lähteet	25
LIITTEET	27

1. Johdanto

Fanitutkimusta on toteutettu poikkitieteellisesti muun muassa musiikin-, kulttuurin- ja mediatutkimuksen aloilla (Nikunen 2008, 7-8), mutta jostain syystä ei juurikaan informaatiotutkimuksen sisällä. Elokuvafanien tiedonhankintaa olisi kuitenkin syytä tutkia, sillä informaatiolla on suuri rooli heidän harrastuksensa parissa. Fanit hankkivat aktiivisesti lisäinformaatiota faniuden kohteistaan, organisoivat ja arvioivat saamansa informaation relevanttiutta ja oikeellisuutta (McMullen 2017, 7). Elokuvafanien kirjastonkäyttöä ja heidän tiedontarpeitansa ei ole juuri tutkittu, vaikka heitä voidaan pitää elokuvien suurkuluttajina.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena onkin selvittää elokuvafanien tärkeimmät tiedonhankintakanavat, syyt juuri näiden kanavien käyttöön sekä erityisesti kirjaston palveluiden roolin elokuvaharrastuksen parissa. Lisäksi selvitetään, mitä mieltä elokuvafanit ovat kirjastojen elokuvatarjonnasta ja mitä muutoksia he toivoisivat. Tutkimuksen elokuvafaneina toimii Facebook-sivuston Hikisten Leffanörttien -ryhmän jäsenet, joille elokuvat ovat intohimo ja tärkeä osa heidän elämäänsä.

Yleinen kirjasto on otettu erityistarkasteluun, sillä se on yleisesti käytetty, ilmainen tiedonhankintakanava, josta löytyy paljon elokuvafaneille potentiaalisesti merkittäviä informaationlähteitä. Esimerkiksi useimmilla kirjastoilla on kattavat valikoimat DVD- ja Blu-ray-aineistot, jotka sisältävät elokuvia ja tv-sarjoja. Tämän lisäksi kirjastot tarjoavat elokuvalehtiä ja -kirjallisuutta, joiden kautta pääsee syventymään alan uusimpiin tapahtumiin, elokuva-arvosteluihin, omaelämäkertoihin ja elokuvan tekemisen saloihin. Kirjastoilla onkin vastuullinen tehtävä taata koko väestölle tasavertainen, ajantasainen ja monipuolinen aineistokokoelma ottaen huomioon eri käyttäjäryhmät ja heidän tarpeensa (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2010). Onkin mielenkiintoista ja ajankohtaista tutkia, tuottavatko kirjastot sellaisia palveluita ja aineistokokoelmia, jotka ovat merkityksellisiä elokuvafaneille vai onko kirjasto vain yksi kanava muiden joukossa digitalisaation ja suoratoistopalveluiden aikakaudella.

Aihetta lähestytään määrittelemällä ensin luvussa 2 keskeiset käsitteet ja erittelemällä aiempia tutkimuksia. Tämän jälkeen luvussa 3 käydään läpi keskeiset tutkimuskysymykset sekä tutkimusasetelma. Luvussa 4 käydään läpi tehdyn verkkopohjaisen kyselytutkimuksen tulokset ja luvussa 5 tehdään yhteenvetoa ja pohdintaa tulosten pohjalta.

2. Kirjallisuuskatsaus

2.1. Keskeiset käsitteet

2.1.1. Elokuva ja elokuvafani

Kielitoimiston sanakirjan mukaan elokuva on audiovisuaalinen tallenne, joka muodostaa taiteellisen tai dokumentaarisen kokonaisuuden. Elokuva-sanalla voidaan viitata myös yleisesti elokuvataiteeseen, -teollisuuteen tai -alaan. (Kielitoimiston sanakirja, 2020.)

Fani on käsitteenä vaikeasti määriteltävä. Arkielämässä lähes kuka tahansa osaa jollain tavalla määritellä, millainen henkilö on fani. Oxfordin sanakirjan mukaan fani on henkilö, joka ihailee jotakuta/jotain tai nauttii jonkun/jonkin katsomisesta tai kuuntelemisesta todella paljon (Oxford Learner's Dictionary, 2020). Tämä määritelmä saattaisi riittää tähän tutkielmaan, mutta toisaalta fanin määritelmä on paljon tätä monimuotoisempi ja ei anna kokonaiskuvaa fanin luonteesta. Keskityn tässä tutkielmassa Kaarina Nikusen väitöskirjassaan määrittelemään (2005) faniuden määritelmään. Nikunen (2005, 47) määrittelee faniudelle kuusi elementtiä: *affektiivisuus, toiminta, yhteisö/sosiaalisuus, fani-identiteetti, kytkeytyminen populaarikulttuuriin* sekä *sukupuoli*:

1. *Affektiivisuus*, eli kiihtymys tai mielenliikutus, tarkoittaa sitä, että fani on tunneyhteydessä johonkin, jolla on hänelle merkitystä. Ero esimerkiksi tavallisen katsojan ja fanin välillä on se emotionaalinen tai älyllinen intensiteetti, jolla tunne merkityksiä tuottavaan kohteeseen panostetaan. (Nikunen 2005, 47).
2. *Toiminta* kuvaa faniuden aktiivista puolta. Fani kerää aktiivisesti lisää aineistoa faniuden kohteestaan, oli se sitten tietoa, kuvia, kirjallisuutta tai tavaraa. Pelkkä passiivinen asioiden katsominen ei ole vielä faniutta, vaan se syntyy aktiivisesta toiminnasta. (Nikunen 2005, 50)
3. *Yhteisö/sosiaalisuus* ja 4. *Fani-identiteetti*: Edellytys faniudelle on fani-identiteetin omaksuminen sekä samanmielisen faniyhteisön löytäminen. Nikunen näkee keskeiseksi asiaksi sen, että henkilö määrittelee itse itsensä faniksi, joskin sen merkitys fanille itselleen ja sen julkinen osoittaminen voivat vaihdella. Lisäksi faniyhteisöt ovat usein yksittäiselle fanille paikka, jossa fanit omaksuvat kollektiivisen identiteetin, ja jossa häntä ei pilkata tai väheksytä. (Nikunen 2005, 51-52).
5. *Kytkeytyminen populaarikulttuuriin*: Fanius nähdään yleisesti populaarikulttuurin ilmiönä. Korkeakulttuurin yleisöt saattavat toteuttaa samankaltaisia toiminnan muotoja kuin fanit, mutta heitä ei pidetä faneina. Verrattuna korkeakulttuurista nauttivaan henkilöön, fani

saattaa joutua perustelemaan faniuden kohteitaan, kun taas korkeakulttuurista pitävän tarvitsee harvoin näin tehdä. Fanit myös näyttävät usein avoimen tunteellisesti ihailunsa jotain asiaa kohtaan. Korkeakulttuurin yleisö on heihin verrattuna hillitty, arvostaen asioita etäisesti ja kriittisesti. (Nikunen 2005, 52-53).

6. *Sukupuoli*: faniutta tarkastellaan usein sukupuolta kuvaavana alueena. Nikusen mukaan fanius voidaan kuitenkin nähdä myös alueena, jossa sukupuoli ja seksuaalisuus muotoutuvat, rajautuvat ja määrittyvät. Faniuden kohteet sekä niitä ympäröivä julkisuus normittavat sukupuolta, luovat sukupuolen ideaaleja. (Nikunen 2005, 54).

Tästä määritelmästä voidaan johtaa, että elokuvafani on sellainen henkilö,

- jolla on intensiivinen tunneyhteys elokuvia kohtaan,
- ei vain katso elokuvia, vaan aktiivisesti kerää elokuvaan liittyvää (materiaalista tai intellektuaalista) aineistoa sekä
- määrittelee itsensä faniksi ja kuuluu faniyhteisöön.

Koska elokuvat ovat vahvasti osa populaarikulttuuria, se osuus määritelmästä on itsestään selvästi osa elokuvafanin määritelmää. Sukupuolen roolia elokuvafaniudelle ei tarkastella tämän tutkielman yhteydessä.

Tässä tutkielmassa elokuvafanien määritelmää sovelletaan Hikiset Leffanörtit -Facebook-ryhmän jäseniin. Vaikka ryhmä kutsuu jäseniään ironisesti ”hikisiksi leffanörteiksi”, voidaan tämä määritelmä laajentaa tarkoittamaan myös elokuvafania. Perusteluna tälle on tekstinpätkä ryhmän kuvauksessa, ”ryhmä on tarkoitettu kaikille joille elokuvat ovat enemmän kuin ajanvietettä”, mikä ilmaisee fanin *affektiivisuutta, yhteisöä, sosiaalisuutta ja fani-identiteetin* omaksumista. Ryhmän jäsenet alati keskustelevat myös kaikesta elokuvaan, elokuvakulttuuriin ja -tuotantoon liittyvistä aiheista, mikä korostaa heidän fanien *toiminnallisuutta*.

2.1.2. Elokuvien hankintakanavat

Elokuvien hankintakanavien määritelmän pohjana käytetään tässä tutkielmassa Laura Mäkelän pro gradu -tutkielmassa (2003) esitettyä määritelmää videoiden hankintakanaville. Mäkelä (2003, 9-10) määrittelee videon *hankintakanavat* tahoiksi, joiden kautta elokuvaharrastajat hankkivat käyttöönsä tai omistukseensa video-ohjelmia ja -elokuvia. Hankintakanaviksi hän esittelee muun muassa yleiset kirjastot, videovuokraamot, elokuvakeskukset ja videoita myyvät kaupat ja kioskit sekä television.

Tässä tutkielmassa elokuvien hankintakanavien määritelmä on liki sama kuin edellä mainittu määritelmä, ainoastaan määritelmän video-sana korvataan rajatummalla elokuva-sanalla, sillä tässä tutkielmassa ei keskitytä tv-sarjoihin tai muun tyyppisiin videoaineistoihin. Lisäksi kanavien määrä on lisääntynyt, kun ajan myötä uusia, digitaalisia hankintakanavia on ilmestynyt. Internetistä on tullut kaikkien käyttämä tiedonhankintakanava (Haasio, Harviainen & Savolainen 2019, 30). Uusia kanavia, jotka ovat relevantteja tälle tutkimukselle, ovat esimerkiksi suoratoistopalvelut (esimerkiksi Yle Arena, Netflix, Kirjastokino), verkkokaupat, sosiaalisen median ryhmät, verkkohuutokaupat ja digitaaliset elokuvien vuokrausyritykset.

2.1.3. Tiedonhankinta ja tiedonhankintakanava

Tiedonhankinta on keskeinen ja jokapäiväinen osa elämää. Sen keskeisenä tarkoituksena on tunnistaa relevantteja tiedonlähteitä ja -kanavia, valita niistä lupaavimmat ja hakeutua näille lähteille ja kanaville tyydyttämään tiedontarpeita. Tiedonhankinta on siis prosessi, joka palvelee aina jotain päämäärätoimintaa, esimerkiksi opiskelua tai vapaa-ajan harrastuksia. Tiedonhankinta voidaan jakaa ammatilliseen tai arkielämän ei-ammattilliseen tiedon hankintaan. Ammatillisen tiedon hankintaan keskittynyt tutkimus kohdistuu muun muassa eri ammattialoilla tapahtuvaan tiedonhankintaan ja työtehtävistä johtuviin eroihin. Arkielämän ei-ammattillisen tiedon hankintaan keskittynyt tutkimus tutkii taas harrastukseen ja arjen toimintoihin liittyvän tiedonhankinnan erityispiirteitä. (Haasio, Harviainen & Savolainen 2019, 7, 10-11, 35-36, 130-131.)

Tässä tutkielmassa keskitytään pääosin elokuvafanien arkielämän ei-ammattilliseen tiedonhankintaan. Tutkielmassa ei haluta kuitenkaan jättää ulkopuolelle heitä, jotka esimerkiksi työskentelevät elokuvaan liittyvällä alalla tai opiskelevat elokuva-alaa, mikä saattaa tarkoittaa sitä, että heidän arkielämänsä elokuvaan liittyvä tiedonhankinta on ammatillista. Elokuva-alalla työskentelevät tai opiskelevatkin elokuvafanit voivat kuitenkin toteuttaa arkielämässään sekä ammatillisia että ei-ammattillisia tiedonhankintaprosesseja.

Tiedonhankintakanava on paikka tai tapa, jonka avulla tiedonlähde saadaan käyttöön. Esimerkiksi kirjasto toimii kanavana, koska sillä on kokoelma, joka koostuu dokumenteista eli lähteistä, joita asiakkaat voivat käyttää. Internetkin voidaan jakaa lukemattomiin kanaviin, sillä jopa yksittäinen verkkosivu voi toimia sekä lähteenä että kanavana, jos se sisältää tietoa halutusta aiheesta (lähde) sekä sisältää linkkejä ulkopuolisiin lähteisiin (kanava). (Haasio, Harviainen & Savolainen 2019, 30). Tässä työssä on eritelty seitsemän erilaista tiedonhankintakanavaa (ks. liite 1, kyselylomakkeen kysymys #7), joiden ajattelin olevan relevantteja elokuvafanin tiedonhankinnan kannalta. Internet

tiedonhankintakanavana on jaoteltu kolmeen eri kanavaryhmään: sosiaaliseen mediaan, elokuvasivustoihin ja muuhun internettiin. Kaikki tiedonhankintakanavat on valittu omakohtaisen kokemuksen perusteella elokuvafanina.

2.2. Aiempi tutkimus

Erilaisten fanikuntien kirjastonkäyttöä ei ole juurikaan tutkittu informaatiotieteiden alalla. On kuitenkin perusteltua olettaa, että elokuvafanit muodostavat merkittävän lainaajaryhmän, kun kyseessä on yleisten kirjastojen elokuvatarjonta.

Uusin Suomessa toteutettu aiheeseen melko läheisesti liittyvä tutkimus on Laura Mäkelän (2003) pro gradu -tutkielma, jossa tutkitaan yleisen kirjaston roolia tamperelaisen elokuvaharrastajan videonhankintakanavana. Mäkelän keskeinen tulos oli, että yleinen kirjasto ei ollut keskeinen tamperelaisten elokuvaharrastajien videonhankintakanava. Sen sijaan he vuokrasivat elokuvia mieluummin vuokraamoista kuin lainasivat kirjastoista. Syinä tähän oli muun muassa kirjastojen uutuuselokuvien puute, valikoiman kapeus ja aineiston huono kunto, mitkä taas vuokraamoissa hoidettiin hyvin. Kirjastosta elokuvien lainaamisen tärkeimpänä puolena pidettiin lainaamisen maksuttomuutta. Tämän lisäksi tärkeää oli myös asiakkaan tottuneisuus kirjaston palveluiden käyttöön sekä klassikkojen ja vaihtoehtoisten elokuvien löytyminen. Tosin kirjastojen liian suuri painoarvo vanhoja elokuvia kohtaan nähtiin negatiivisena asiana. (Mäkelä, 2003, 73, 76, 78.)

Mäkelän (2003) tutkimus toi esiin paljon hyödyllistä tietoa elokuvaharrastajien mielipiteistä kirjastojen elokuvatarjontaan liittyen, mutta suurin osa näistä tiedoista on jo vanhentunutta, mikä tekee vertailusta hankalaa. Elokuvien katsomisen kulttuuri on muuttunut huomasti 2010-luvulla ja elokuvien fyysinen vuokraus on jäänyt viime vuosikymmenen aikana historiaan. Digitalisoituva maailma ja nopeat nettiyhteydet ovat taanneet elokuvien ja tv-sarjojen helpon saatavuuden suoratoistopalveluiden kautta. Yhdysvalloissa jopa 74 % ihmisistä käyttää maksullisia suoratoistopalveluita, kuten Netflixiä ja Amazon Primeä (Leichtman Research Group, 2019). Suoratoistopalveluiden suosio jatkaa kasvuaan myös Suomessa vuosi vuodelta. Sen sijaan kokopitkien elokuvien katsominen fyysisiltä formaateilta (DVD/Blu-ray) on selvästi vähenemään päin (Suomen elokuvasäätiö & Parametra, 2019, 18). Suomen yleisissä kirjastoissa DVD- ja Blu-ray-levyjen lainaus saavutti huippunsa vuonna 2011, mutta siitä lähtien lainausten määrä on vähentynyt tasaisesti vuosittain (Suomen yleisten kirjastojen tilastot, 2000-2017).

On siis selvää, että videon välitys- ja hankintakanavat ovat muuttuneet ja Mäkelän tuloksia ei voida pitää monelta osin enää relevantteina. Myöskään Mäkelän tarkastelemissa aiempia videoiden lainausta ja vuokrausta koskevia tutkimuksia ei voida pitää relevantteina, koska suurin osa niistä sijoittuvat 1980- ja 1990-luvuille. Ainoa 2000-luvulla ilmestynyt tutkimus, Tomi Pelkosen (2002) pro gradu -tutkielma kirjaston merkityksestä ja roolista paikallisessa elokuvatarjonnassa, on julkaisematon, joten sitä ei voida siten tarkastella tätä tutkimusta varten. Mäkelän (sekä hänen tarkastelemissa aiempien tutkimuksien) ja tämän tutkimuksen välillä on vielä toinen perustavanlaatuisen ero: Mäkelä tutkii elokuvaharrastajia, jotka hän määrittelee olevan ”elokuvia ylipäättään katsovia ihmisiä, ei yksinomaan elokuvan suurkuluttajia ja faneja” (Mäkelä, 2003, 7). Tässä tutkimuksessa tarkastelen asiaa juuri elokuvafanien näkökulmasta.

3. Tutkimusasetelma

3.1. Tutkimuskysymykset

Tämän tutkimuksen päätavoitteena on selvittää elokuvafanien tärkeimmät elokuvaan liittyvät tiedonhankintakanavat sekä erityisesti, kuinka tärkeinä elokuvafanit pitävät kirjastojen palveluita harrastuksensa tukena. Seuraavat tutkimuskysymykset toimivat kehyksenä tämän päätavoitteen selvittämisessä.

Tutkimuskysymykseni ovat:

1. Mitkä ovat elokuvafanin keskeiset tiedonhankintakanavat elokuvaharrastukseensa liittyvissä asioissa? Kuinka usein ja mitä tarkoituksia varten he käyttävät mainittuja kanavia?
2. Kuinka paljon elokuvafanit käyttävät kirjaston elokuvapalveluita harrastuksessaan? Miksi ja millä tavalla he käyttävät näitä palveluita?
3. Mitä mieltä elokuvafanit ovat kirjastojen elokuvavalikoimista?

3.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmänä tulosten keräämisessä käytettiin verkkopohjaista kyselytutkimusta. Kyselytutkimus on yleisesti kirjastonkäytön tutkimuksissa käytetty tutkimusmenetelmä. Kyselyssä aineisto kerätään standardoidusti (eli kysymykset ovat jokaiselle vastaajalle samat) ja kohdehenkilöt muodostavat otoksen halutusta perusjoukosta (tässä elokuvafanien joukosta). Kyselytutkimuksen etuna on, että se on kustannustehokas tapa saada näkyvyyttä ja suuri määrä vastauksia tutkimukselle. Huolellisesti rakennettu lomake edesauttaa aineiston nopeaa käsittelyä ja sen lisäksi tutkimuksen aikataulu ja kustannukset voidaan arvioida varsin tarkasti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2007, 188.)

Kyselytutkimukseen usein liitettyjä heikkouksia ovat muun muassa aineiston mahdollinen pinnallisuus ja epätietoisuus vastaajien asenteesta kyselyyn, mikä vaikuttaa siihen, kuinka huolellisia ja rehellisiä vastaukset ovat. Näiden lisäksi epäselvät kysymystenasettelut tai vastausvaihtoehdot voivat synnyttää väärinymmärryksiä, jolloin tulokset vääristyvät. Ei ole myöskään varmuutta vastaajien asiantuntevuudesta tai siitä, että kyselyyn saadaan tarpeeksi vastauksia, jolloin kato saattaa nousta suureksi. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2007, 188.) Tässä kyselytutkimuksessa voidaan kuitenkin olettaa, että vastaajat ovat asiantuntevia, sillä kysymykset liittyvät heidän omaan kirjastonkäyttöön sekä elokuvaharrastukseensa.

Toinen vaihtoehto olisi voinut olla esimerkiksi haastattelut yksittäisten elokuvafanien kanssa, jolloin voisi pureutua tarkemmin heidän tiedonhankintakäytäntöihinsä ja kirjastonkäytön tutkimiseen. Tämä on kuitenkin hitaampi ja vähempiotantainen tutkimusmenetelmä, joka ei välttämättä palvele tutkimuksen etuja, koska halusin tutkia ilmiötä laajemmasta näkökulmasta.

3.3. Kyselyn suunnittelu ja aineiston keruu

Kyselylomake jaettiin "Hikiset leffanörtit"-nimiseen Facebook-keskusteluryhmään. Ryhmä koostuu noin 1500 innokkaasta suomalaisesta elokuvafanista. Tämä ryhmä on valittu, koska koin sen olevan paras ja tehokkain tapa saavuttaa mahdollisimman monta elokuvafaniksi itseään määrittelevää henkilöä. Minulla oli myös valmiiksi jo yhteydet ryhmään.

Kyselylomake rakennettiin verkossa Google Forms -ohjelmalla sen tuttuuden ja helppouden takia. Lomake kävi läpi kaksi iteraatiokierrosta, jossa testihenkilöt (kandidaattiseminaarin osanottajia ja kokoelma tuttuja) testasivat lomakkeen toimivuutta ja kysymysten järjestyttävyyttä. Näin saatiin korjattua lomakkeen pahimmat puutteet ja muotoiltua osaa kysymyksistä paremmin ennen varsinaista lomakkeen jakamista.

Kyselyyn otettiin mukaan myös yhden Finnkinon elokuvaalipun arvonta. Arvonnan tarkoituksena oli houkutella mahdollisimman monia ryhmän jäseniä vastaamaan kyselyyn. Palkinto oli myös sellainen, minkä ajattelin sopivan todella hyvin kohderyhmälle. Arvontaa varten vastaajan täytyi ilmoittaa oma sähköpostiosoitteensa, johon lippu saatiin lähetettyä arvonnin suorittamisen jälkeen. Henkilötietojen (tässä sähköpostiosoitteiden) keräämisen takia kyselyn saatetekstin oheen lisättiin halukkaille luettavaksi linkki tutkimuksen tietosuojalausuntoon. Arvonnan suorittamisen jälkeen yhteystiedot hävitettiin. Tulokset käsiteltiin täysin anonymisti. Vapaavalintaiseen elokuvaalipun arvontaan osallistuvien sähköpostitietoja käytettiin vain arvonnin suorittamisen yhteydessä, eikä niitä yhdistetty muihin tuloksiin.

Lopulliseen kyselylomakkeeseen tuli loppujen lopuksi 18 kysymystä. Lomakkeessa kysyttiin aluksi hiukan vastaajien taustasta: ikä, sukupuoli ja asuinalue (maaseutu/kaupunki) ja etäisyys kirjastosta (kilometreinä). Varsinaiset aiheeseen liittyvät kysymykset jaettiin kahteen osioon, jotka käsittelivät vastaajan elokuvaharrastukseen liittyviä asioita ja kirjastonkäyttöön liittyviä asioita. Useat elokuvafanien kirjastonkäyttöön liittyvät kysymykset oli kohdistettu juuri kirjastoa käyttäville elokuvafaneille, joten pakolliset kysymykset sijoitettiin heti alkuun ja vaihtoehdoksi sisällytettiin ”en

lainaa (elokuvia)". Loput kysymykset voitiin jättää huomiotta, jos elokuvien lainaamista kirjastoista ei harrastettu.

Kysymykset olivat yhdistelmä avoimia, Likert-asteikollisia ja monivalintakysymyksiä. Avoimet kysymykset oli tarkoitettu tukemaan kirjastonkäyttöä koskevia monivalintakysymyksiä sekä syventämään vastaajien käsityksiä ja mielipiteitä kirjastojen elokuvavalikoimista. Likert-asteikolliset kysymykset taas antoivat vastaajalla mahdollisuuden valita ennalta määrättyistä vaihtoehdoista häntä parhaiten vastaavan väittämän.

Kysely pidettiin avoimena yhden viikon ajan (23.3.2020 – 29.3.2020). Tämän lisäksi viikon loppupuolella kyselyn viestiketjuun laitettiin muistutus jäljellä olevasta vastausajasta. Vastauksia saatiin yhteensä 55. Google Forms keräsi kyselyn vastaukset automaattisesti Google Sheets -muotoon, josta ne vietiin SPSS-tilasto-ohjelmaan. SPSS-ohjelmaa käytettiin tulosten analysointiin ja tulkintojen tekemiseen. Tulososiossa tarkastellaan vastauksien jakaumia, keskiarvoja ja ristiintaulukoita.

Avokysymysten käsittelyssä käytettiin eräänlaista teemaluokittelua. Kirjoitin paperille ylös vastauksissa esillä olevia teemoja ja kirjasin jokaista teemaa koskevat mainintojen määrät. Jos joidenkin teemojen maininnat jäivät vähäisiksi, nämä siirrettiin usein 'muu'-osioon. Teemojen selkeyttämisen ja numeroinnin jälkeen vastaukset käytiin läpi ja uudelleen koodattiin helpommin analysoitavaan muotoon. Tämän jälkeen uudelleen koodattujen muuttujien frekvenssejä laskettiin ja vertailtiin toisiinsa.

Mainittakoon myös, että useissa kyselyn monivalintakysymyksissä pyydettiin valitsemaan 1-3 heille tärkeintä vaihtoehtoa (kysymykset 5, 6, 8 ja 13). Tätä ohjeistusta rikkoi iso osa vastaajista (45,5 %) vähintään jossain määrin. Tätä ongelmaa ei osattu odottaa lomaketta muodostettaessa tai testattaessa. Suuren väärinvastaamisprosentin vuoksi näiden kysymysten kohdalla hyväksyttiin myös vastaukset, joissa annettiin useampi kuin 3 valintaa.

Tutkimuksessa käytetty kyselylomake löytyy Liitteet -osiosta tutkielman lopusta.

4. Tutkimuksen tulokset

Tässä luvussa käydään läpi kyselytutkimuksen keskeiset tulokset. Ensin esitellään vastaajien taustatietoja, jonka jälkeen käydään läpi kahdessa osassa heidän elokuvaharrastukseensa liittyviä vastauksia sekä heidän kirjastonkäyttönsä liittyviä vastauksia.

4.1. Taustatiedot

Vastauksia kyselyyn saatiin yhteensä 55 ja vastaajista suurin osa (81,8%) oli miespuolisia. Vastaajien ikää kysyttiin avokysymyksellä, jolloin saatiin luokittelematonta aineistoa. Vastaajien iät vaihtelivat 16 ja 44 ikävuoden välillä. Luokittelemattomasta aineistosta saatiin myös selville, että vastaajien keski-ikä oli 32 vuotta, keskihajonta iällä oli 7,6 vuotta. Vastaajista eniten oli 36-vuotiaita (6 kpl). Lisäanalyysin kannalta ikä jaettiin kuuteen yhtä laajaan luokkaan: 15-19, 20-24, 25-29, 30-34, 35-39 ja 40-44 vuotta. Taulukosta 1 näkyy vastaajien iät luokiteltuna. Siitä nähdään, että suurin yksittäinen ikäluokka on 35-39-vuotiaat (29,1%). Kolmissakymmenissä on yhteensä liki puolet (49,1%) vastanneista, kun taas alle 20-vuotiaita vain 5,5%.

Taulukko 1. Vastaajien iät luokiteltuna (N=55)

	Vastaajien määrä	%
15-19 vuotiaat	3	5,5
20-24 vuotiaat	9	16,4
25-29 vuotiaat	6	10,9
30-34 vuotiaat	11	20,0
35-39 vuotiaat	16	29,1
40-44 vuotiaat	10	18,2
Yhteensä	55	100,0

4.2. Elokuvaharrastuksen luonne ja tärkeimmät tiedonhankintakanavat

Vastaajista suurin osa katsoo elokuvia hyvin säännöllisesti, mikä nähdään myös ristiintaulukosta 1. Noin kolmasosa (32,7 %) sanoi katsovansa elokuvia joka päivä ja vähän yli puolet (58,2 %) ilmoitti katsovansa elokuvia muutaman kerran viikossa. Loput vastanneista katselivat näitä harvemmin. Molempien sukupuolien edustajat katsovat elokuvia usein. Miehet katselevat vain hiukan naisia useammin, sillä lähes kaikki miesvastaajat katsovat elokuvia joko joka päivä tai muutaman kerran viikossa, kun taas naisilla neljä viidesosaa katsoo näin usein (ristiintaulukko 1). Iän vaikutus

katselutiheyteen tässä otannassa vaikuttaa myös olevan suhteellisen pieni, sillä jokaisesta ikäluokasta vähintään 83 % vastaajista katsoo elokuvia vähintään muutaman kerran viikossa. Voidaankin sanoa, että nämä korkeat katseluluvut vahvistavat ajatusta siitä, että elokuvafanit katsovat paljon elokuvia vapaa-ajallaan.

Ristiintaulukko 1. Elokuvien katsomisen tiheys sukupuolen mukaan

			Sukupuoli		Yhteensä
			mies	nainen	
Kuinka usein katsoo elokuvia	Joka päivä	Määrä	14	4	18
		% sukupuoli	31,1%	40,0%	32,7%
	Muutaman kerran viikossa	Määrä	28	4	32
		% sukupuoli	62,2%	40,0%	58,2%
	Kerran viikossa	Määrä	2	2	4
		% sukupuoli	4,4%	20,0%	7,3%
	Noin kerran kuukaudessa	Määrä	1	0	1
		% sukupuoli	2,2%	0,0%	1,8%
	Yhteensä	Määrä	45	10	55
		% sukupuoli	100,0%	100,0%	100,0%

Vastaajien tärkeimmiksi elokuvien hankintatavoiksi nousi, kuten taulukosta 2 nähdään, muut suoratoistopalvelut (muut kuin kirjaston palvelut), ostaminen myyntiliikkeistä/kierrätyskaupoista sekä ostaminen verkkokaupoista, someryhmistä tai verkkohuutokaupoista. Näiden lisäksi kirjastoista elokuvien lainaamista ja digitaalista vuokraamista painotti noin viidesosa. Elokuvafanit vaikuttavat siis painottavan sekä elokuvien digitaalista katselua että fyysisten medioiden keräilyä. Huomiona, että taulukon 2 prosenttiluku 'yhteensä' ylittää sadan, sillä kyseessä oli monivalintakysymys.

Taulukko 2. Elokuvafanien tärkeimmät elokuvien hankintakanavat

		vastausten määrä	% vastaajista
Kysymys 5 - Elokuvien hankintakanavat ^a	Muista suoratoistopalveluista	44	80,0%
	Ostamalla myyntiliikkeestä tai kierrätyskaupasta	41	74,5%
	Ostamalla verkkokaupoista, sosiaalisen median ryhmistä tai verkkohuutokaupoista	37	67,3%
	Lainaamalla kirjastosta	12	21,8%
	Vuokraamalla digitaalisesti	10	18,2%
	Lataamalla laittomasti internetistä	6	10,9%
	Vuokraamalla videovuokraamosta	4	7,3%
	Kirjaston suoratoistopalveluista	2	3,6%
	Muulla tavoin	2	3,6%
Yhteensä		158	287,3%

Tärkeimmät syyt, joiden takia vastaajat valitsivat katsomansa elokuvat, oli muun muassa elokuvan lajityyppi (70,9 %), ohjaaja (60,0 %) ja tietty näyttelijä/tietyt näyttelijät (54,5 %). Myös elokuvan klassikkoasema ja elokuva-arvostelut nousivat yli kolmasosalle vastaajista (38,2 %) tärkeiksi syiksi. Tämän kysymyksen ideana oli syventää ymmärrystä elokuvafanien elokuvien valitsemistavoista, minkä perusteella voidaan tarkastella, pystyykö asiakas löytämään kirjaston tietokannoista haluamillaan hakusanoilla (esimerkiksi, jos asiakas haluaa löytää kauhuelokuvia, joissa on tietty näyttelijä). Tämän lisäksi voidaan palveluja kehittää enemmän heidän tyyliksi sekä mahdollisesti tutkia, minkälaisia elokuvia kirjastojen kannattaisi hankkia kokoelmiinsa.

Päivittäisesti käytetyimmiksi tiedonhankintakanaviksi nousi hiukan odotetusti *sosiaalinen media* (58,2 % vastaajista) ja *elokuvasivustot* (65,5 %). Vähintään viikoittain käytetyistä kanavista nousi vielä edellisten lisäksi esille *tuttavat* ja *muu internet* (sisältäen mm. podcastit ja suoratoistopalvelut). Kirjastojen käyttö elokuvaan liittyvässä tiedonhankinnassa oli melko jakautunutta: alle kolmasosa vastaajista (27,3 %) käytti kirjastoja vähintään kerran kuukaudessa tai useammin, melkein puolet (45,5 %) tätä harvemmin ja viidesosa (20,0 %) ei ollut ikinä käyttänyt. Tämä kysymys eroaa

aiemmasta kysymyksestä, jossa kysyttiin vastaajien tärkeimpiä elokuvien hankintatapoja, sillä tavalla, että tässä keskitytään nimenomaisesti vastaajien tiedonhankintaan, ei pelkästään elokuvien hankintaan.

Tarkoituksena oli myös selvittää tärkeimpiä syitä eri tiedonhankintakanavien käyttöön. Lähes poikkeuksetta tietyt kolme kanavaa nousivat esiin kaikissa tarkoituksellisissa tärkeimpinä kanavina. Nämä ovat *sosiaalinen media, elokuvasivustot ja muu internet*. Ensi-iltatietoja haettiin eniten näiden kanavien kautta. Samoin kuin alan tapahtumien ajan tasalla pysymisessä, elokuvasuosittelun hankinnassa, toisten ihmisten arvojen ja asenteiden ymmärtämisessä, viihtymistarkoituksessa, elokuvatiedon syvennyksessä sekä hyvinä pidettyjen samankaltaisten elokuvien etsinnässä. Ainoastaan puheenaiheiden etsinnässä ja oman mielipiteen hyväksynnän etsinnässä *tuttavat* nousivat kanavana näiden kolmen rinnalle. Tärkeimmiksi käyttötarkoituksiksi *kirjastoille* osoittautuivat elokuvatiedon syvennys (15,1 %) ja hyvinä pidettyjen samankaltaisten elokuvien etsintä (7,8 %). Yleisesti ottaen suosituimmat syyt käyttää vaihtoehtoisia kanavia olivat elokuvatiedon syvennys, samankaltaisten elokuvien etsintä sekä elokuvasuosittelut.

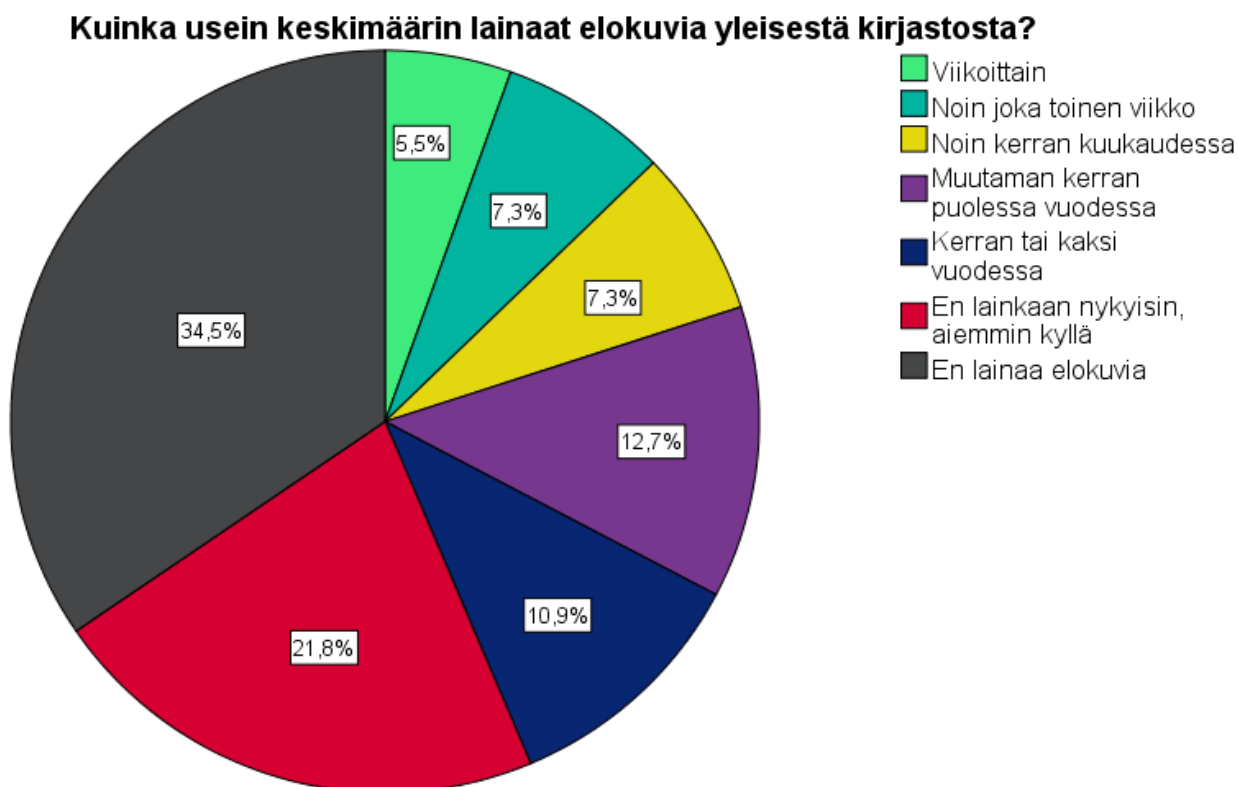
4.3. Elokuvafanien kirjastonkäyttö

Lomakkeen loput viralliset kysymykset (kysymykset 9-18) käsittelivät elokuvafanien kirjastonkäyttöä.

Kuten kuvasta 1 nähdään, noin kolmasosa (34,5 %) vastaajista ei lainaa elokuvia kirjastosta ollenkaan ja viidesosa (21,8 %) ei lainaa nykyisin, mutta on aiemmin lainannut. Toisin sanoen hieman yli puolet vastaajista (56,3 %) ei nykyisellään käytä lainkaan kirjaston elokuvavalikoimia harrastuksensa tukena. Heistä, jotka lainaavat kirjastoista, useimmiten lainaavat joko muutaman kerran puolessa vuodessa (12,7 %) tai kerran tai kaksi vuodessa (10,9 %). Näitä useammin lainaavien lainaustiheys on jakautunut tasaisesti: neljä henkilöä (7,3 %) lainaa noin kerran kuukaudessa, neljä (7,3 %) noin joka toinen viikko ja kolme (5,5 %) viikoittain. Kun tarkastellaan elokuvien lainaamisen tiheyttä eri ikäluokkien välillä, huomataan, että jopa 80 % 40-44 vuotiaista ei lainaa ollenkaan kirjastoista, eivätkä he ole aiemminkaan lainanneet. Tässä otannassa he, jotka käyttävät kirjastojen elokuvien lainauspalvelua vähintään kerran kuukaudessa tai useammin, ovat kaikki 20-34 vuotiaita.

Kuva 1. Elokuvafanien elokuvien lainaamistiheys

Tuloksissa saatiin selville, että he, jotka lainaavat kirjastosta elokuvia, lainaavat yleisimmin useamman kappaleen kerrallaan. Toiseksi eniten lainattiin vain yksi elokuva kerralla. Tämän kysymyksen tuloksissa saatiin eri määrä kirjastoista ei-lainaaville (52,7 %) kuin edellisessä kysymyksessä (56,3 %). Ero selittynee sillä, että kaksi henkilöä heistä, jotka sanoivat lainanneensa aiemmin kirjastoista elokuvia, todennäköisesti ilmoittivat, kuinka monta elokuvaa he keskimäärin lainasivat ennen lainaamisen loppumista. Näitä vastauksia ei poistettu tämän kysymyksen tuloksista, sillä ne antoivat lisätarkkuutta elokuvafanien lainausmääriin.

Elokuvien lainaamismäärä ei ole noin puolella vastaajista muuttunut viimeisen 12 kuukauden aikana (49,1 %). Ei ole erotettavissa selkeää trendiä, että lainausmäärä olisi yleisesti vähentynyt tai lisääntynyt elokuvafanien keskuudessa: kuudella vastaajalla (10,9 %) lainaamismäärä oli jossain määrin lisääntynyt ja seitsemällä (12,7 %) jossain määrin vähentynyt. Kahden ei-lainaaajan ”vähentynyt huomattavasti” vastaukset on jätetty huomiotta tässä tarkastelussa, sillä jos he eivät ole harrastaneet elokuvien lainausta, ei voi heidän lainausmääränsäkään olla vähenemään päin. Loput 13 vastaajaa (23,6 %) eivät osanneet sanoa, ovatko heidän lainausmääränsä muuttuneet.

Elokuvien lainaamisen lisäksi elokuvafanit käyttävät paljon muita kirjastojen elokuviin liittyviä palveluita harrastuksensa tukena. Kuten taulukosta 3 nähdään elokuvakirjallisuutta harrastaa hieman yli puolet (50,9 %) ja elokuvalehtiä lukee/lainaa yli kolmasosa vastaajista (36,4 %). Vähemmän käytettyjä palveluita ovat elokuviin liittyvät tapahtumat (16,4 %) ja kirjaston suoratoistopalvelut (10,9 %). Alle kolmasosa (27,3 %) sanoo myös, että ei käytä mitään näitä palveluita. Huomattiin myös, että sellaiset henkilöt, jotka eivät harrasta elokuvien lainaamista kirjastoista, käyttävät kuitenkin muita elokuviin liittyviä palveluja hyväkseen. Elokuvien ei-lainaaajista etenkin elokuvakirjallisuus ja elokuvalehdet nousivat tärkeiksi palveluiksi. Heistä 11 henkilöä (35,5 % ei-lainaaajista) lainaavat elokuvakirjallisuutta ja yhdeksän henkilöä (29 % ei-lainaaajista) lukevat elokuvalehtiä.

Taulukko 3. Muiden kirjastopalveluiden käyttö

		vastaajien määrä	% vastaajista
Kysymys 12 - Käytätkö elokuvien lainauksen lisäksi muita kirjastopalveluita elokuvaharrastuksesi tukena?	Elokuviin liittyvä kirjallisuus	28	50,9%
	Elokuvalehdet (esim. Episodi tai Filmihullu)	20	36,4%
	Elokuviin liittyvät tapahtumat	9	16,4%
	Kirjaston suoratoistopalvelut (esim. Kirjastokino tai Viddla)	6	10,9%
	Muut palvelut	1	1,8%
	Ei käytä	15	27,3%
Yhteensä		79	143,6%

Tärkeimmiksi syiksi lainata elokuvia kirjastosta elokuvafanit valitsivat videovalikoiman koostumuksen (34,5 %) ja palvelun hinnan (32,7 %). Myös tottumus kirjaston palveluihin (18,2 %) ja lyhyt matka kotoa/työpaikalta (16,4 %) olivat melko suosittuja syitä. Hieman yli puolet vastaajista (52,7 %) jättivät tähän kysymykseen vastaamatta.

Elokuvafanit olivat keskimäärin melko tyytyväisiä kirjaston elokuvatarjontaan. Asteikolla 1-5, missä numero 1 vastaa 'hyvin tyytymätöntä' ja numero 5 'hyvin tyytyväistä', 34 elokuvafanin määrittämä keskiarvo oli 3,7. Tämän kysymyksen tulosten tulkinnassa on poistettu sellaisten henkilöiden vastaukset, jotka eivät ole käyttäneet kirjaston elokuvien lainauspalveluita.

4.3.1. Avoimet kysymykset

Avoimissa kysymyksissä vastaajat saivat omin sanoin kertoa, miksi kirjaston elokuvavalikoimat ovat tai eivät ole heille tärkeitä, mitkä ovat niiden parhaat ja huonoimmat puolet sekä saivat esittää muutoksia kirjastojen nykyiseen elokuvien hankintapolitiikkaan.

Noin kolmasosa vastaajista (30,9 %) piti kirjastojen elokuvavalikoimia heille tärkeinä. Tärkeimmiksi syiksi nostettiin esiin valikoimien monipuolinen kattavuus harvinaisuuksia ja klassikkoelokuvia (21,8 %). Näistä puhuttaessa painotettiin usein sitä, että kyseisiä elokuvia on vaikea löytää muualta, esimerkiksi suoratoistopalveluista tai vuokraamoista. Myös neljä henkilöä (7,3 %) arvosti kirjaston elokuvavalikoimia, vaikka he eivät itse niitä käyttäneetkään. He näkivät kirjaston sivistävänä tahona tai vaihtoehtoisena elokuvien katsomistapana. Noin viidesosa vastaajista (18,2 %) ei pitänyt kirjaston elokuvavalikoimia heille tärkeinä. Kolme heistä eivät antaneet perusteluita mielipiteelleen, kolme muuta painottivat muiden kanavien käyttöä (elokuvien ostaminen ja suoratoistopalvelut) ja kolme muuta eivät käyneet kirjastossa. Yhteensä 28 vastaajaa (50,9 %) eivät vastanneet tähän kysymykseen.

Hiukan aiemman kysymyksen tuloksia mukaillen, kirjastojen elokuvavalikoimien ylivoimaisesti parhaana puolena nähtiin sen monipuolinen tarjonta. Noin kolmasosa (32,7 %) painotti jollain tavalla sitä, kuinka monipuolinen tarjonta kirjastoilla usein on erilaisia harvinaisuuksia, klassikoita ja kotimaisia elokuvia. ”Kirjaston kokoelmasta löytyy vanhoja klassikoita ja paljon muita elokuvia mitä suoratoistopalveluista ei löydy.”, perusteli eräs vastaaja (kyselylomakkeen nro 23), kiteyttäen monien mielipiteen asiaan liittyen. Myös ilmaisuus (7,3 %) ja helppo saatavuus (3,6 %) nostettiin jossain määrin esiin. Hieman yli puolet vastaajista (54,5 %) jätti tämän kysymyksen huomiotta.

Kirjaston elokuvavalikoiman huonoimpina puolina taas pidettiin aineiston huonoa kuntoa (16,7 % vastaajista) ja rajoittunutta tai liian valikoitunutta aineistoa (12,1 %). ”Ei tarpeeksi monipuolinen elokuvaintoilijalle.” totesi eräs vastaaja (kyselylomakkeen nro 37), mikä heijastaa aika monen huomioita. Osa vastaajista nosti esiin myös elokuvien suhteellisen vähäisen määrän, suppeat valikoimat teräväpiirtojulkaisuissa ja pitkät varausajat.

Muutostoiveista puhuttaessa moni vastaaja oli selvästi aiempaa monisanaisempi ja toi ääntään kuuluville. Teemaluokittelu tämän kysymyksen vastausten suhteen oli melko vaikea määrittellä ja osa vastauksista meni hiukan limittäin. Vastauksista kuitenkin nousi esille selviä teemoja, joita toivottiin. Toivotuimpana muutoksena elokuvafanit toivoivat kirjaston elokuvavalikoimiin lisää

harvinaisia elokuvia (23,6 %), oli ne sitten kulttielokuvia, b-luokan kauhua tai ”itäblokkilaisia” leffoja. Yleensä ottaen monipuolisempaa tarjontaa toivoi yhdeksän henkilöä (15,5 %). Nämä henkilöt eivät tarkentaneet haluavansa lisää harvinaisia elokuvia, vaan toivoivat usein enemmän esimerkiksi aasialaisia ja eurooppalaisia elokuvia sekä yleisesti ottaen lisää kauhuelokuvia. Vastaajat eivät välttämättä kuitenkaan ota huomioon, että tällaisten elokuvien fyysisten tallenteiden hankkiminen on vaikeaa ja monia näitä elokuvia painetaan paljon vähemmän kuin valtavirtaelokuvia, mikä tekee niistä harvinaisia elokuvia. Lisää teräväpiirtoelokuvia toivoi muutama vastaaja ja neljä vastaajaa oli sitä mieltä, että nykyinen kirjastojen hankintapolitiikka on hyvä, eivätkä he kaipaa muutoksia. Hieman alle puolet vastaajista (48,3 %) ei vastannut tähän viimeiseen avoimeen kysymykseen.

5. Johtopäätökset ja pohdintaa

Tässä osiossa tulkitaan kyselyn tuloksia sekä arvioidaan kyselyn onnistumista ja rajoituksia. Lopuksi pohditaan myös aihepiirin mahdollisia jatkotutkimusaiheita.

5.1. Yhteenveto ja tulosten tulkinta

Vastaajien elokuvafanius mukailee Nikusen määrittelemiä faniuden osa-alueita. Etenkin fanien *toiminta*, *yhteisö/sosiaalisuus* ja *affektiivisuus* korostuivat tuloksissa. Enemmistö vastaajista edelleen aktiivisesti kerää fyysisiä elokuvia monipuolisesti eri kanavia käyttäen, mikä korostaa sekä fanien toimintaa että sosiaalisuutta ja yhteisön roolia. Sosiaalisen median korkea suosio tiedonhankintakanavana ja etenkin Hikisten Leffanörttien -ryhmän käyttö vahvistaa myös yhteisön/sosiaalisuuden roolia. Suosituin syy käyttää eri tiedonhankintakanavia oli elokuvatiedon syvennys, mikä korostaa taas vastaajien fanitoimintaa. Kaikessa tässä on myös epäsuorasti nähtävillä fanien affektiivisuus, sillä he panostavat elokuvaharrastukseensa hyvin intensiivisesti ja aktiivisesti.

Monilla vastaajalla keskeisimmiksi elokuvien hankintakanaviksi nousivat suoratoistopalvelut ja elokuvien fyysisten medioiden ostaminen joko internetin kautta tai kivijalkamyymälöistä. Mäkelän (2003, 76) tuloksissa kirjaston rooli elokuvaharrastajien videonhankintakanavana jäi hyvin minimaaliseksi; kirjastolainaus jäi vähiten tärkeäksi kanavaksi, kun taas vuokraamo ja televisio olivat suosituimpia. Tässä tutkimuksessa kirjastojen rooli elokuvien hankintakanavana oli internetin kanavien jälkeen suosituin fyysisten ja digitaalisten vuokraamoiden sekä laittoman lataamisen jäädessä vähemmän suosituiksi vaihtoehdoiksi. Näihin eroihin on muutamia syitä, joiden takia

vertailu näiden kahden tutkimuksen välillä on hankalaa. Etenkin internetin murroksen myötä elokuvien katsomisen kulttuuri on muuttunut. Tämä on vaikuttanut suoratoistopalveluiden ja erilaisten elokuvien digitaalisten myyntipaikkojen suosion nousuun ja toisaalta vuokraamoiden ja television käytön laskuun. Vastoin trendejä fyysisten medioiden käyttöprosentti on edelleen korkealla (vrt. Suomen elokuvasäätiö & Parametra, 2019, 18), sillä se nousi toiseksi suosituimmaksi elokuvien hankintakanavaksi. Muutama vastaajista sanoikin elokuvien omistaminen olevan heille tärkeää, mistä syystä he eivät harrastaneet elokuvien lainaamista kirjastoista.

Elokuviin liittyvä tiedonhankinta tapahtui taas eniten elokuvasivustojen ja sosiaalisen median kautta. Internetin kanavien kautta vastaajat saivat tyydytettyä lähes kaikki elokuviin liittyvät tiedontarpeensa. Tulos oli odotettavissa, sillä hakukoneiden ja tiedonlähteiden ollessa matkapuhelimen kautta tavoitettavissa, painettujen lähteiden merkitys vähenee, mikä heijastuu myös kirjaston käyttöön (Haasio, Harviainen & Savolainen, 2019, 31). Kirjastot, lehdet, tv ja muut kanavat jäivät käytössä ehdottomasti internetin kanavien jälkeen. Tuttavien rooli tiedonhankintakanavana nousi kuitenkin muutamissa tiedontarpeiden tyydyttämisessä esiin.

Tulosten perusteella voidaan sanoa, että kirjaston elokuvapalvelut olivat suhteellisen merkityksellisiä elokuvafaneille. He, jotka käyttivät näitä palveluita, yleensä ottaen niitä arvostivat ja he, jotka eivät käyttäneet, eivät arvostaneet.

Hiukan yllättävästi elokuvakirjallisuuden lainaamista harrasti hiukan yli puolet vastaajista. Tämä palvelu osoittautua siis suosituimmaksi kuin elokuvien lainaus. Myös elokuvalehtiä luki noin kolmasosa vastaajista. Osa heistä, jotka eivät lainanneet elokuvia, käyttivät kuitenkin näitä muita palveluita. Tulos käy yhteen myös sen kanssa, että kirjastoja tiedonhankintakanavana käyttävien tärkein käyttösyy oli ylivoimaisesti elokuvatiedon syvennys ja sitten vasta hyvinä pidettyjen samankaltaisten elokuvien etsintä. Elokuvafanien tai edes elokuvaharrastajien kokonaisvaltaista kirjastonkäyttöä ei ole aiemmin tutkittu, mikä tekee tulosten vertailusta vaikeaa. Serolan ja Vakkarin (2011, 41-42) Suomen valtakunnallisessa kirjastonkäyttötutkimuksessa saatiin kuitenkin selville, että kirjasto oli monille keskeisin kanava tiedon syvennyksessä, uusien asioiden ja taitojen oppimisessa. Yli 80 % ilmoitti käyttävänsä kirjastoa eniten kaunokirjallisuuden ja taiteen hankinnan kanavana ja yleisesti ottaen ihmiset lainasivat kirjoja tai lukivat lehtiä paljon useammin kuin lainasivat videoita, dvd-levyjä tai pelejä (Serola & Vakkari 2011, 42, 45). Vaikka Serolan ja Vakkarin tutkimuksessa ei keskitytäkään valikoituihin ihmisryhmiin (kuten tässä elokuvafanit), ovat nämä löydökset samansuuntaisia tämän tutkimuksen tulosten kanssa.

Edes jossain määrin aktiivisia kirjaston elokuvien lainaajia oli hiukan alle puolet vastaajista, mutta vain seitsemän heistä lainasivat elokuvia vähintään joka toinen viikko. Noin kolmannes kaikista vastaajista kuitenkin ilmoitti avoimissa kysymyksissä kirjastojen elokuvavalikoimien olevan heille tärkeitä ja viidennes ilmoitti kirjaston olevan heille tärkeä elokuvien hankintakanava. Tämä ero näiden lukujen välillä voidaan selittää sillä, että vaikka osa vastaajista ei sanonut kirjaston olevan heille *yksi tärkeimmistä* elokuvien hankintakanavista (kysymys 5), on se heille kuitenkin tärkeä (kysymys 15). Näiden lukujen perusteella voidaan sanoa, että kirjastosta elokuvia lainaaville tämä palvelu on tärkeä osa heidän elokuvaharrastustaan, riippumatta siitä oliko lainaaminen aktiivista tai satunnaista. Tätä arvostusta tukee myös kirjastojen elokuvatarjonnan pisteytys, jossa keskiarvona elokuvatarjonnalle annettiin ehdottomasti positiivinen arvosana, 3,7/5.

Elokuvalajien tärkeimmiksi syiksi lainata elokuvia kirjastosta nousi valikoiman koostumus ja palvelun hinta. Näitä puolia tuotiin paljon esille myös avoimissa vastauksissa. Monipuolinen valikoima erilaisia harvinaisuuksia, klassikoita ja kotimaisia elokuvia oli monelle vastaajalle mieleen. Nämä tulokset mukailevat myös Mäkelän (2003) tuloksia. Tosin toisin kuin Mäkelän tutkimuksessa, kirjastojen vanhojen ja vaihtoehtoisten elokuvien tarjonta nähtiin tässä tutkimuksessa pelkkänä hyvänä asiana. Tyytyväisyys tarjontaan ei ollut kuitenkaan ylivoimaisen positiivinen ja siihen vastaajille oli erilaisia syitä.

Reilu puolet vastaajista ei lainannut elokuvia kirjastosta lainkaan, vaikkakin osa heistä oli aiemmin tätä harrastaneet. Aiemmin lainausta harrastaneiden lopettamissyitä ei selkeästi kysytty, mutta osa heistä nosti esille kirjaston huonoissa puolissa muun muassa aineiston huonon kunnon ja halun omistaa elokuvansa, mitkä voivat olla syitä käytön lopettamiseen. Elokuvalajien huonoimpana puolena pidettiin yleisesti aineiston huonoa kuntoa ja aineiston rajoittuneisuutta/ liian valikoitunutta aineistoa. Aineiston huono kunto tuli esiin myös Mäkelän (2003) tutkimuksessa kirjastojen elokuvavalikoimien huonoimpana puolena.

Muutostoiveiden kohdalla vastaajat toivoivat lisää harvinaisia, valtavirrasta poikkeavia elokuvia. Etenkin kulttielokuvia, b-luokan kauhuelokuvia ja aasialaisia elokuvia toivottiin lisää. Tämä on päinvastainen huomio kuin mitä Mäkelä (2003) teki tamperelaisista elokuvaharrastajista. Mäkelän teettämässä kyselyssä vastaajat toivoivat lisää juuri uutuuselokuvia (2003, 78). Tämän kyselyn tuloksissa kukaan vastaajista ei maininnut uutuuselokuvista sanallakaan. Ero voidaan selittää todennäköisesti sillä, että koska elokuvafanit katsovat paljon elokuvia, he myös ovat nähneet ison

osan laajassa levityksessä olevista populaarielokuvista ja sen takia arvostavatkin enemmän, kun he saavat käsiksi harvinaisempia elokuvia, joita hekään eivät ole nähneet.

Kirjastoja käytetään selvästi vähemmän kuin internetin tiedonhankintakanavia, mutta ne voivat kuitenkin keskittyä niihin asioihin, joista siitä arvostetaan, eli monipuoliseen ja vaihtoehtoiseen aineistokokoelmaan. Kirjastot voivat ottaa näistä tuloksista kehitysehdotuksia: aineiston kunnon valvontaan pitäisi keskittyä enemmän sekä itse aineiston hankinnassa pitäisi perehtyä tarkemmin siihen, että niin sanottuja marginaalielokuvia löytyy mahdollisimman monipuolisesti eri genreistä. Vaikka elokuvavalikoiman monipuolisuutta korostettiin, myös vaihtoehtoisia elokuvia toivottiin lisää. Opetus- ja kulttuuriministeriön yleisten kirjastojen laatusuosituksen (2010, 50) mukaan kokoelman muodostamisessa tulee kuitenkin noudattaa kirjaston omaa hankintapolitiikkaa ja ottaa huomioon kunnan asukkaiden ikä- ja kielijakauma sekä ammattirakenne. Varauksella täytyy kuitenkin sanoa, että on hyvin vaikeaa arvioida, kuinka pieni osa elokuvakokoelmaa käyttävistä ihmisistä ovat elokuvafaneja. Tämän takia ei ole varmuutta, mitä tapahtuisi, jos kirjastot noudattaisivat elokuvafanien neuvoja kokoelmapolitiikan suhteen: nousisiko vai laskisiko lainausten määrä ja miten tähän suhtauduttaisiin. Toisaalta taas joissain kirjastoissa elokuvien hankinnat voivat olla täysin mielivaltaisia, sillä kaikilla kirjastoilla ei välttämättä ole minkäänlaista elokuvien hankintapolitiikkaa (Kotanen 1997, 64-65; tässä Pakkasalo 2014, 24).

Kukaan vastaajista ei myöskään pitänyt kirjastoja itselleen tärkeänä kanavana alan tapahtumien ajan tasalla pysymiseen tai elokuvasuosituksen saamiseen. Elokuvasuosituksen antaminen on mahdollinen aukko kohta, jonka kirjastot voisivat pyrkiä täyttämään. Kun kirjastot harrastavat kirjavinkkausta, miksi ei voitaisi järjestää myös elokuvavinkkauksia?

5.2. Tutkimuksen rajoitukset ja jatkotutkimusaiheet

Koska vastauksia kyselyyn tuli 55 kpl, kyselyn vastausprosentti oli noin 3,5 %, jos oletetaan, että kaikki ryhmän jäsenet näkivät kyselyn. Todellinen vastausprosentti suhteutettuna siihen, kuinka moni oikeasti näki kyselyn, on todennäköisesti tätä suurempi, mutta mahdoton määrittää. Tulokset ovat myös melko sukupuolijakautuneita, sillä suurin osa vastaajista olivat miehiä. Vain alle kolmasosa vastaajista kuuluu myös niin sanottuun aktiiviseen elokuvayleisön ryhmään eli 15-29-vuotiaisiin (ks. Nyman 1994a; tässä Mäkelä 2003, 43). Elokuvafanien kirjastonkäyttöä ja tiedonhankintaa ei ole aiemmin tutkittu, joten vertailukohtia on vaikea löytää. Näiden asioiden takia tulosten yleistettävyyden ongelmallista.

Tuloksia läpikäydessä havaittiin, että lomakkeen suunnittelussa oli tehty muutamia vääriä päätöksiä ja oletuksia. Kuten jo aiemmin mainittiin, muutamassa kysymyksessä esiintyvä ”valitse 1-3 tärkeintä...” -kohta aiheutti suurella osalla vastaajista vääriä vastauksia, minkä takia jouduttiin laajentamaan sallittuja vastausmääriä. Olisi pitänyt myös lisätä vaihtoehto ”ei lainaa” kaikkiin kirjaston käyttöön liittyviin kysymyksiin, ei vain ensimmäisiin muutamaan. Tällöin olisi voitu vähentää tulosten analyysiin kuluva-aikaa ja ongelmakohtia. Tämän lisäksi kyselylomake keskittyi ehkä liiaksi kirjaston elokuvavalikoimiin ja sen käyttöön, vaikka elokuvakirjallisuus ja elokuvalehdet olivat palveluina hyvin suosittuja.

Jatkotutkimuksia ajatellen voitaisiin keskittyä kuvaamaan elokuvafanien kirjastonkäyttöä monipuolisemmin. Toisaalta taas voitaisiin keskittyä tutkimaan elokuvafanien tiedonhankintakäytäntöjä kokonaisvaltaisemmin, ilman kirjastonäkökulmaa sekä haastatteluiden avulla syventyä tarkemmin yksittäisten elokuvafanien tiedonhankintakäytäntöihin.

Lähteet

Haasio, A., Harviainen, J., Savolainen, R., & Haasio, A. (2019). Johdatus tiedonhankintatutkimukseen. Helsinki: Avain.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2007). Tutki ja kirjoita. 13., osin uudistettu painos. Helsinki. Tammi.

Kielitoimiston sanakirja. Elokuva – määritelmä. Haettu osoitteesta:

<https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/elokuva> [Viitattu 8.3.2020]

Leichtman Research Group. (2019). LRG Research Notes, 4Q 2019. PDF-tiedosto. Haettu osoitteesta: <https://www.leichtmanresearch.com/wp-content/uploads/2020/01/LRG-Research-Notes-4Q-2019.pdf> [Viitattu 4.3. 2020]

McMullen, A. (2017). "They"re like cool librarians': investigating the information behaviour of pop music fans. Haettu osoitteesta: <https://doi.org/10.17613/4974-QD62>

Mäkelä, L. (2003). Yleisen kirjaston rooli videon hankintakanavana – tutkimus elokuvaharrastajien videonhankinnasta Tampereella. Pro gradu -tutkielma. Informaatiotutkimuksen laitos. Tampereen yliopisto. Haettu osoitteesta: <http://urn.fi/urn:nbn:fi:uta-1-12247>

Nikunen, K. (2008). Faniikirja: tutkimuksia nykykulttuurin fani-ilmiöistä. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Nikunen, Kaarina (2005) Faniuden aika – Kolme tapausta tv-ohjelmien faniudesta vuosituuhannen taitteen Suomessa. Akateeminen väitöskirja. Tiedotusopin laitos. Tampereen yliopisto. Haettu osoitteesta: <http://urn.fi/urn:isbn:951-44-6387-0>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. (2010). Yleisten kirjastojen laatusuositus. PDF-tiedosto. Haettu osoitteesta: <https://www.kirjastot.fi/sites/default/files/content/OKM20.pdf>

Oxford Learner's Dictionary. Definition of fan noun from the Oxford Advanced Learner's Dictionary. Haettu osoitteesta:

https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/fan_1 [Viitattu 8.3. 2020]

Pahkasalo, P. (2014). Elokuvat kirjastossa: Kokoelman ylläpito ja kehittäminen Tornionlaakson seutukirjastossa. Opinnäytetyö. Kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelma. Oulun ammattikorkeakoulu. Saatavilla osoitteesta: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2014102514936>

Pelkonen, T. (2002). Yleinen kirjasto elokuvakanavana maaseudulla ja kaupungissa: esimerkkeinä Heinävesi ja Oulu. Oulun yliopisto. Informaatiotutkimuksen laitos. (Julkaisematon pro gradu - tutkielma.)

Serola, S., & Vakkari, P. (2011). Yleinen kirjasto kuntalaisten toimissa: Tutkimus kirjastojen hyödyistä kuntalaisten arkielämässä. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2011:21. Haettu osoitteesta:

<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75430/OKM21.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Suomen elokuvasätiö & Parametra. (2019). Kotimaisen elokuvan yleisöt -tutkimus. Helsinki.

PDF-tiedosto. Viitattu 4.3. 2020. <https://ses.fi/wp-content/uploads/2019/09/Kotimaisen-elokuvan-yleis%C3%B6t-2019.pdf>

Suomen yleisten kirjastojen tilastot [2000-2017]. Lainausta: DVD ja Blu-ray-levyt. OKM. Viitattu 4.3. 2020. <https://tilastot.kirjastot.fi/>

LIITTEET

Liite 1

Kysely elokuvafaneille

Tämän kyselyn tarkoituksena on kartoittaa yleisten kirjastojen roolia elokuvafanien tiedonhankintakanavana. Kysely liittyy kandidaatintutkielmaani, jota teen Tampereen yliopiston informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunnassa. Vastausten saaminen on hyvin tärkeää tutkielmani onnistumisen kannalta ja parhaimmillaan kirjastot voivat käyttää tuloksia parantaakseen elokuvapalveluitaan. Toivon siis, että vastaat huolella kaikkiin kysymyksiin. Kyselyn täyttämiseen kuluu noin 10 minuuttia.

HUOMIO!

Mahdollisuuksien mukaan täytä kysely tietokoneella. Jos täytät lomakkeen puhelimella, voit joutua vetämään vastausvaihtoehtoja sivulta esiin.

Vastaukset käsitellään muutoin anonyymisti, mutta jos haluat osallistua Finnkinon sarjalipun (1kpl) arvontaan, syötä sähköpostiosoitteesi, niin voin arpoa lipun osallistuneiden kesken. Kun arvonta on suoritettu, siitä ilmoitetaan kyselyn Facebook-julkaisunyhteydessä. Voittajaan otetaan henkilökohtaisesti yhteyttä sähköpostin kautta, jonne laitan kuvan lipusta.

Sähköpostitietojasi käytetään vain arvannon suorittamisen yhteydessä, eikä niitä yhdistetä kyselyn vastauksiin.

Jos herää kysymyksiä, vastaan niihin mielelläni!

Kiitosvastauksestasi!

Joona Hakalahti
joona.hakalahti@tuni.fi

*Pakollinen

1. Olen *

- mies
- nainen
- muu

2. Ikäsi vuosina *

3. Etäisyytesi lähikirjastostasi? *

- 0-5km
- 5-10km
- 10-20km
- 20+km
- En osaa sanoa

Osio 2: Kysymyksiä elokuvaharrastuksestasi

4. Kuinka usein keskimäärin katsot elokuvia? *

- Joka päivä
- Muutaman kerran viikossa
- Kerran viikossa
- Joka toinen viikko
- Noin kerran kuukaudessa
- Pari kertaa vuodessa tai harvemmin
- En katso elokuvia

5. Millä tavoin yleensä hankit elokuvasi? Valitse vaihtoehtoista 1-3 tärkeintä.

- Lainaamalla kirjastosta
- Kirjaston suoratoistopalveluista
- Muista suoratoistopalveluista
- Ostamalla myyntiliikkeestä tai kierrätyskaupasta
- Ostamalla verkkokaupoista, sosiaalisen median ryhmistä tai verkkohuutokaupoista
- Vuokraamalla digitaalisesti
- Vuokraamalla videovuokraamosta
- Lataamalla laittomasti internetistä
- Muu:

6. Millä perusteella yleensä valitset katsomasi elokuvat? Valitse vaihtoehdoista 1-3 tärkeintä.

- lajityyppi(genre)
- tiettynäyttelijä/tietyt näyttelijät
- ohjaaja
- muut tuotantoprosessin henkilöt (tuottaja, käsikirjoittaja, säveltäjä...)
- elokuvan saama suosio
- elokuvan uutuus
- elokuvan klassikkoasema
- elokuva-arvostelut
- tuttujen suositukset
- alkuperämaa

Muu: _____

7. Kuinka usein olet käyttänyt seuraavia (tiedonhankinta)kanavia viimeisen 12 kk aikana elokuvaharrastuksessasi? *

	Päivittäin/lähes päivittäin	Viikoittain	Väh. kerran kuussa	Harvemmin	En ole käyttänyt	En osaa sanoa
Elokvien myyntipisteet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sosiaalinen media (esim. blogit, Facebook, YouTube, Reddit, Wikipedia)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Elokuva-aiheiset verkkosivustot (esim. IMDb, Rotten Tomatoes)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Muu internet (esim. podcastit ja suoratoistopalvelut)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sanoma- ja aikakauslehdet (myös verkkolehdet)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Televisio	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Yleiset kirjastot	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sukulaiset, tuttavat tai työtoverit	☐	☐	☐	☐	☐	☐

8. Mitä näistä (tiedonhankinta)kanavista käytät elokuvaharrastuksessasi seuraaviin tarkoituksiin? Valitse kunkin tarkoituksen osalta 1-3 tärkeintä kanavaa.

	Elokvien myyntipisteet	Sosiaalinen media	Elokviasivustot	Muu internet	Lehdet	Televisio
Saadakseni tietoa tulevista ensi- illoista	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pysyäkseen ajan tasalla alan tapahtumista	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Saadakseni elokuvasuosituksia	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ymmärtääkseni toisten ihmisten arvoja, asenteita ja käsityksiä	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Etsiäkseen hyväksyntää omalle mielipiteelleni	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Saadakseni puheenaiheita tuttavapiirissä keskustellakseni	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Viihtyäkseni tai kuluttaakseni joutohetkiäni	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Syventääkseni tietämystäni elokuvista, elokuvalanteosta ja elokuva-alasta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Etsiäkseen samankaltaisia elokuvia, joista pidän	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Osa 3: Elokuvat ja kirjastonkäyttö

9. Kuinka usein keskimäärin lainaat elokuvia yleisestä kirjastosta? *

- Viikoittain
- Noin joka toinen viikko
- Noin kerran kuukaudessa
- Muutamana kerran puolessa vuodessa
- Kerran tai kaksi vuodessa
- En lainkaan nykyisin, aiemmin kyllä
- En lainaa elokuvia

10. Kuinka monta elokuvaa yleensä lainaat kirjastosta kerralla? *

- 1kpl
- 2kpl
- 3kpl tai useampia
- En lainaa

11. Onko kirjastoista lainaamiesi elokuvien lainaamismäärä muuttunut viimeisen 12 kk aikana?

- Lisääntynyt huomattavasti
- Lisääntynyt hieman
- Ei muutosta
- Vähentynyt hieman
- Vähentynyt huomattavasti
- En osaa sanoa

12. Käytätkö elokuvien lainauksen lisäksi muita kirjastopalveluita elokuvaharrastuksesi tukena? Jos käytät, mitä palveluita käytät

- Elokuviin liittyvä kirjallisuus
 Elokuvalehdet (esim. Episodi tai Filmihullu)
 Kirjaston suoratoistopalvelut (esim. Kirjastokino tai Viddla)
 Elokuviin liittyvät tapahtumat

Muu: _____

13. Mitkä tekijät vaikuttavat päätökseesi hankkia elokuvasi nimenomaan kirjastosta? Valitse vaihtoehtoista 1-3 tärkeintä. (Jos et lainaa elokuvia kirjastosta, jätä vastaamatta.)

- Lyhyt matka kotoa/työpaikalta kirjastoon
 Palvelun hinta
 Videovalikoiman koostumus
 Videoaineiston kunto
 Tottumus käyttää kirjaston palveluja
 Kirjaston aukioloajat
 Lainaamisen ekologisuus

Muu: _____

14. Kuinka tyytyväinen olet kirjaston tarjoamaan elokuvatarjontaan?

	1	2	3	4	5	
hyvin tyytymätön	☐	☐	☐	☐	☐	hyvin tyytyväinen

15. Ovatko kirjastojen elokuvavalikoimat sinulle tärkeitä? Miksi?

---

16. Mitkä ovat mielestäsi kirjastojen elokuvavalikoimien parhaat puolet?

---

17. Mitkä ovat mielestäsi kirjastojen elokuvavalikoimien huonoimmat puolet?

---

18. Millaisia elokuvia haluaisit enemmän tai minkälaisia muutoksia toivoisit kirjastojen videovalikoimiin? Jos et halua muutoksia, kerro sekin.

Haluan osallistua Finnkinon sarjalipun arvontaan *

Kyllä

Ei

Sähköpostiosoitteesi arvontaa varten

Google ei ole luonut tai hyväksynyt tätä sisältöä.

Google Forms